

L T R K

Zemes izmantošana Latvijā: starp nacionālo izpratni, ilgtspēju un Eiropas mērķiem

Jānis Lielpēteris

Valdes loceklis, Politikas direktors

9. starptautiskā ilgtspējīgas zemes izmantošanas konference

Jelgavā, 2024.gada 5.decembrī

L T R K

Kas ir LTRK?

L T R K

Kas ir LTRK?

- LTRK ir **lielākā Latvijas uzņēmēju biedrība**, pulcējot ap 6000 biedru – teju 3000 tiešo biedru un ap 3000 biedru, kas pārstāvēti caur dažādām nozaru un reģionālajām uzņēmēju biedrībām
- LTRK dalību ņem **gan pavisam nelieli** uzņēmumi, **gan tādi, kas nodarbina vairākus tūkstošus** darbinieku
 - LTRK dalību ņem **visu nozaru un reģionu uzņēmumi**
 - LTRK dalību ņem **gan vietējā, gan ārvalstu kapitāla** uzņēmumi
 - LTRK savu biedru intereses **rezultatīvi** pārstāv **gan Latvijā, gan Eiropas Savienībā**
 - Viedokļa veidošanai LTRK darbojas **deviņas kompetenču padomes un 14 komitejas**
 - 2021.gadā izveidota **LTRK Zemes izmantošanas komiteja**

L T R K

Ieskats Latvijas zemes izmantošanas nozarēs

L T R K

Ieskats Latvijas zemes izmantošanas nozarēs

Galvenie fakti

Meži aizņem 3,4 miljonus hektāru, kas **veido 53% valsts teritorijas** (Meža īpašnieku biedrības dati, 2024);

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme aizņem aptuveni 1,97 miljonus hektāru, kas **veido ~30,5% valsts teritorijas** (Centrālā statistikas pārvalde, 2021)

Kas vēl?

Purvi – ap 4,9% valsts teritorijas;

Ūdensobjekti – ap 3,7%;

Pilsētas, ceļi, ciemi – ap 5,6%;

Citas zemes platības – 2,3%.

L T R K

Ieskats Latvijas zemes izmantošanas nozarēs

Kā tas izskatās IKP rādītājos?

Meža nozare – aptuveni 4,5% - 5,1% no IKP (CSP dati par 2021.gadu un Meža īpašnieku dati)

Lauksaimniecība – aptuveni 1,9% (Eurostat 2020)

Kūdras nozare - ?

Un eksporta rādītājos?

Meža nozare – ~20% no kopējā eksporta apjoma (Business.gov.lv, 2020)

Lauksaimniecība (pārtika, lauksaimniecība un zivsaimniecība) – ~23,1% no kopējās Latvijas eksporta vērtības (EK pārstāvniecība Latvijā, 2020)

Kūdras nozare – ~1,78%, pieņemot, ka kopējais eksporta apmērs 2022.g. saglabājās iepriekšējā gada apmērā

L T R K

Ko pieprasa ES regulējums?

L T R K

Ko pieprasa ES regulējums?

Zemes izmantošana (kopumā)

Samazināt emisijas no zemes izmantošanas, piemēram, mežu izciršanas un purvu nosusināšanas

Palielināt oglekļa piesaisti, atjaunojot degradētas zemes un veicinot apmežošanu

Iesniegt pārskatus par emisijām un oglekļa piesaisti ZIZIMM sektorā

Kūdras ieguve un pārstrāde

Samazināt emisijas no kūdras ieguves teritorijām

Atjaunot kūdras ieguves vietas pēc darbību beigām (piemēram, appludinot vai apmežojot)

Ietekmes uz vidi novērtējums ir obligāts pirms ieguves uzsākšanas

L T R K

Ko pieprasa ES regulējums?

Mežsaimniecība

Apsaimniekot mežus ilgtspējīgi, saglabājot dabas daudzveidību un ekosistēmas funkcijas.

Palielināt oglekļa piesaisti ar ilgtspējīgu stādīšanu un samazinot izciršanu.

Ziņot par mežu stāvokli un oglekļa bilanci saskaņā ar ES prasībām.

L T R K

Kā notiek Latvijā?

L T R K

Kā notiek Latvijā?

Kūdras ilgtspējīgas izmantošanas pamatnostādnes

Atteikšanās no kūdras enerģētikā; neskaidra nākotne arī pārējo mērķu kontekstā

Vides politikas pamatnostādnes

Paplašinātas aizsargājamo teritoriju prasības; emisiju ierobežojumi; augstāki pārstrādes mērķi; stingrāki ūdens kvalitātes rādītāji; energoefektivitātes un citi rādītāji

Zemes izmantošanas maiņas ierobežojumi

Lai saglabātu oglekļa piesaistes spēju, tiek ierobežota mitro zemju nosusināšana un pārveidošana

L T R K

Kādus principus definējusi LTRK?

L T R K

Kādus principus definējusi LTRK?

ZIZIMM nozares saistītas ar visām ekosistēmām un saimnieciskajām darbībām, kuru pamatā ir zeme un tās nodrošinātie pakalpojumi

Jāveicina pasākumi, kas pilnveido ZIZIMM nozaru pārstāvju **profesionālās zināšanas**, kā arī nozaru popularizēšanas pasākumus, kas veicina **Latvijas tradicionālo produktu atpazīstamību starptautiskajos tirgos**

L T R K

Kādus principus definējusi LTRK?

Jāveicina ZIZIMM nozaru un rūpniecības integrācijas **demonstrējumu projekti**, jāveicina ražošanas, dzīves un ekosistēmas integrācijas attīstību, kas paātrinātu tādu nozaru un ekosistēmu kompleksu veidošanos, kuru pamatā ir inovācija un kuri ir bagāti ar galvenajiem ražošanas faktoriem, kas ir energoietilpīgi un piemēroti nozarēm

Jāveicina ZIZIMM nozaru **jaunu attīstības koncepciju, koncentrējoties uz svarīgām ražošanas ķēdēm, vadošajiem uzņēmumiem un lieliem investīciju projektiem**, tādējādi veicinot reģionu līdzsvarotu attīstību

L T R K

Kādus principus definējusi LTRK?

LTRK politikas pamatnostādnes zemes
izmantošanas, kūdras ieguves un
pārstrādes, mežsaimniecības un saistīto
nozaru (ZIZIMM) politikā

L T R K

Noslēgumam

L T R K

Noslēgumam

- I. ZIZIMM nozare dod vērā ņemamu pieaugumu Latvijas IKP, turklāt nozares īpatsvaram ilgākā termiņā ir bijusi tendence pieaugt
- II. Dati nav precīzi (pat atšķirīgi) un vienkopus pieejami, tamdēļ izdarīt ekonomiski pamatotas un racionālas izvēles, kas balstītas datos, nav vienkārši
- III. ZIZIMM sektorā, līdzīgi kā citos, politikas veidotāji nereti izvēlas stingrākus nosacījumus par ES pieprasījumiem
- IV. Nozares dialogam ar politikas veidotājiem būs izšķiroša nozīme, bet ZIZIMM nozarēm mājas darbs nav vienkāršs

L T R K

Paldies par uzmanību!

Vizuālie materiāli: flaticon.com | Design Circle

